

מדה בדרה

שיעור חדף היומי בדרך קצרה

שבת לז-מג

פרשת חיי שרה תשע"ג

תיקון בדרך לו לר' נחמיה אסור אף שופר לר' יהודה שופר מותר וחוצרות אסור לר"ש מותר שופר וחוצרות

דף לז ניתן להסביר במשנה שההבדל בין קש וגבבא לגפת ועצים הוא לענין חזרה אך להשהות משהים גם בלא גרוף וקטום ולב"ש משהים רק חמין ולב"ה אף תבשיל, וחזרה מותרת רק לב"ה, ולב"ש נוטלים אך אין להחזיר, ורב מבאר המשנה שמותר רק על גבה אך לא בתוכה, ולכאורה לגבה, אך ניתן לומר שרב דיבר על הסיפא שנחלקו ב"ש וב"ה לענין חזרה ונחלקו על גבה, ובתוכה גם לב"ה אסור, בברייתא כתוב לדעת ר"מ שבי כירות המחבורות אחת גרופה ואחת לא, מותר להשהות על הגרופה ולא על זאת שאינה גרופה ולב"ש אין משהים כלל, ולב"ה רק חמין ואם עקר לא יחזיר, ולר' יהודה, לב"ש מותר להשהות רק חמין, ולב"ה אף תבשיל לב"ש אסור להחזיר ולב"ה מותר, ואם המשנה דיברה על שהיה א"כ היא כדעת ר"י אך אם המשנה דיברה רק על חזרה היא לא כר"מ שאוסר אף חמין לב"ש, ולב"ה הוא אסר תבשיל וגם חזרה, והמשנה גם לא כר' יהודה שמתיר שהיה רק בגרוף וקטום, ויתכן להסביר המשנה שדיברה על חזרה, והיא כר' יהודה לענין חמין ותבשיל וחזרה אך חולקת עליו לענין שהיה שדעתו שמותר שהיה רק בגרוף וקטום, והמשנה סוברת שמותר שהיה גם באין גרוף וקטום. והסתפקו אם מותר לסמוך באין גרוף וקטום ואין להביא ראיה מהכירות המחבורות שהתירו להשהות בכירה שאינה גרופה למרות שזה סמוך, אך יש לחלק שכיוון שהיא גבוהה מותר לשים בשניה ששולט שם האויר, ורב ספרא אומר בשם רב שקטמה ונתלבתה סומכים לה ומקיימים בה ונוטלים ומחזירים, ורואים מדבריו שגם לסמוך מותר רק כשקטמה קודם לכן אך ניתן לומר שכתבו סומכים יחד עם מקיימים אך מותר גם לא קטם כמו שכתבו נוטלים למרות שפשוט שמותר ליטול, אך יש לחלק שסומכים הוא במקום אחר ממקיימים, אך ישנה ברייתא מפורשת שכתוב בה כירה שהסיקה בגפת ועצים סומכים ואין מקיימים א"כ גרופה וקטומה גחלים שעממו או שנתן עליהם נעורת פשתן דקה נחשב כקטמה. ר' אושעיא אומר שאם קטם ואח"כ הובערה מותר להשהות עליה חמין ותבשיל שהתבשלו כל צרכם, ואין להוכיח שמצטמק ויפה לו מותר שניתן לומר שמתיר רק בגלל שקטמה, והחידוש הוא שאף שהובערה לא חזרה לענינה הראשון וכן התיר ר' יוחנן אף בגחלים של רותם שהם חמים יותר, ורב ששת אומר שר' יוחנן סובר במשנה שהיא דברה על חזרה ושהיה מותר גם בלא גרף וקטם, אף בתבשיל שלא התבשל כל צרכו, ואם עקר לא יחזיר עד שיגרוף אין יתן אפר, וכן דייק רבא מהמשנה בפרק א' שלא יתן פת בתנור עם חטיכה אלא אם קרמו פניה מעוד יום, ומשמע שקרמו מותר וכן המשנה מסימת שמותר להחזיר ומשמע שרק בגרוף וקטום ורב ששת חידש את הדיוק במשנה. רב ושמואל אסרו מצטמק ויפה לו בלא גרף וקטם, ואמרו לרב אשי שהוא צריך לנהוג כרב ושמואל, ולרב יהודה שהוה אך יתכן שהוא היה מסוכן, אך בסורא השהו לר"י בר יצחק, ורב אשי ראה שרב הונא השהו לו כסא דהרסנא ואכל ולא ידוע אם סובר שמותר להשהות או שכסא דהרסנא הוא מצטמק ורע לו כיון שיש בו קמח, ור"י אומר שמצטמק ויפה לו אסור ואם רע לו מותר, דבר שיש בו קמח הוא מצטמק ורע לו חוץ מתבשיל לפת שגם עם קמח אם יש בו בשר הוא יפה לו, אך ללא בשר הוא רע לו, ואם צריך לאורחים גם עם בשר הוא רע לו, מאכל מתאנים דייסה ותמרים מצטמק ורע לו הם,

דף לח שאלו את ר' חיה בר אבא אם שכח קדרה על כירה והתבשל בשבת ושתק ולמחרת אמר שהמבשל בשבת במזיד לא יאכל אך בשוגג מותר, ואותו דבר שהיה, רבה ורב יוסף ביארו דבריו שבשהיה שלא עשה מעשה מותר אף במזיד, ור"י בר יצחק מבאר ששהה אף בשוגג אסור שלא יבא להערים, וישנה ברייתא מפורשת ששכח ושהה בשוגג יאכל ובמזיד לא, ודוק בלא התבשל כל צרכו אך אם התבשל כל צרכו, לר"מ, יאכל בין שוגג בין מזיד, ור"י מתיר בחמין שמצטמק ורע לו, ותבשיל שיפה לו כגון כרוב פולין ובשר חתוך אסור ומצטמק ורע לו מותר, לר"י בר יצחק לא קשה משם שר' חייא דיבר אחר שגזרו גם בשוגג אך רבה ורב יוסף מתירים אף במזיד, ואחר הגזירה יש לאסור גם בשוגג, שרב אמר שבתחילה התירו בשוכח ואז הרבה השהו במזיד ואמרו ששכחו וגזרו גם על שוכח. ואף שבברייתא לעיל ר"מ החמיר, כאן הקל בדיעבד, ור"י הקל למעלה בגרוף וקטום ובלא גרוף וקטום החמיר גם בדיעבד, הסתפקו בשהה במזיד, והיה מקרה שחמין שהשהו לא אסר ר' יוסי אך אסר ביצים מצומקות וניתן לומר שהתיר להם היום אך אסר לשבת הבאה שלא ישהו, וביצים מצטמק ויפה להן, וכן סיפר ר' חמא בר חנינא שהיה עם רבי והגישו להם ביצים מצומקות ואכלו מהם הרבה. רב ששת אומר שלב"ה מחזירין אף בשבת וכן אמר ר' אושעיא שהביא חמין לר'

חייא והחזירו למקומם בכירה ולא אמר להם כלום ור' תדאי אוסר להחזיר אם הניח על גבי קרקע, ור' חייא מתיר גם בהניח על גבי קרקע ונחלקו בזה בדעת ר' אלעזר, ואב"י סובר שעודן בידו מותר רק בדעתו להחזיר ואם לא, אסור להחזיר, ועל קרקע אסור וללישנא בתרא באב"י, בהניח בקרקע אסור רק באין דעתו להחזיר, אך אם דעתו להחזיר מותר, ובידו מותר גם באין דעתו להחזיר והסתפקו אם תלם במקל או הניח על מטה או פינם ממיחם למיחם. **משנה** תנור שהוסק אף בקש וגבבא לא יתן לא בתוכו ולא על גביו וכופח שהסיקו בקש וגבבא הוא ככירה בגפת ועצים הוא כתנור. **גמרא** רב יוסף סבר שאסור דוקא תוכו או על גבו אך מותר לסמוך, ואב"י מוכיח מהמשנה שדמתה כופח שהוסק בקש או גבבא לכירה, ועל גבה באין גרוף וקטום אסור גם בכירה, אלא זה דומה לענין סמיכה, שבקש וגבבא מותר ואילו בגפת ועצים כופח כתנור ואסור אף לסמוך, ור' אדא מבאר שהמשנה דברה על גרוף וקטום, שכופח שהוסק בגפת ועצים אף גרוף וקטום אסור כתנור, ובכירה מותר אם גרף או קטם. ויש ברייתא מפורשת כדעת אב"י שכופח שהוסק בגפת ועצים אין סומכים לו, ורב אשי מסביר שהכופח החום שלו גדול מכירה אך קטן מתנור ולכן הוסק בגפת ועצים הוא כתנור אך בקש וגבבא שזה פחות הבל דינו ככירה. וכופח הוא מקום נתינת קדרה אחת וכירה יש בה מקום לב' קדירות. ולכן כתוב לענין טומאת כלים שכירה שנחלקה לאורכה טהורה שאינה ראויה, אך לרחבה טמאה שעדיין היא ככופח, וכופח שנחלק בין לאורכו בין לרחבו טהור, **משנה** אין לתת ביצה בצד מיחם שתצלה קצת ותתגלגל, ולא ישברנה על סודר שהוחם בשמש ולר' יוסי מותר, ולא יטמין בחול או אבק דרכים שתצלה, מעשה באנשי טבריה שהכניסו סילון צונן בתוך אמה של חמין ואמרו חכמים שאם הוחמו בשבת אסורים ברחיצה ושתייה אך הוחם ביו"ט אסור רק ברחיצה ומותר בשתייה. **גמרא** לרב יוסף, לחכמים, גלגל ביצה בצד מיחם חייב חטאת

דף לט כדברי המשנה שכל שהתבשל קודם שבת מותר לתת בשבת בחמין ואם לא התבשל בחמים קודם שבת מותר להדיח חוץ ממליח ישן וקוליס האספנין שאסור, שזה גמר מלאכתו וחייב חטאת. המשנה לקמן אומרת שמותר לתת תבשיל בתוך הבור שישמר ומים יפים ברעים שיתקררו וצונן בחמה שיתחמם וזה אף לדעת חכמים במשנתנו שהם מודים שמותר לחמם בחמה ור' יוסי נחלק עליהם שבתולדות חמה לא גוזרים כמו שאסור בתולדות האור, ולחכמים גוזרים תולדות חמה משום תולדות האור. ר' יוסי מודה שאסור להטמינה בחול לרבה שגוזרים שמא יטמין ברמץ, ולרב יוסף שמוזי עפר ממקומו, וני"מ בין הטעמים בעפר רך שאין בו איסור שמוזי עפר ממקומו, אך שייכת הגזירה שיטמין ברמץ, ורשב"ג אומר בברייתא שבגג רותח מגלגלים ביצה אך לא סיד רותח, ובגג אין שיד לגזור משום רמץ אך ניתן לגזור משום מזוי עפר ויש לומר שסתם גג אין בו עפר ואין להוכיח מהמעשה של טבריה שהגזירה היא משום הטמנה שזה ודאי לא שייך למזוי עפר אך צ"ל שמעשה טבריה אינו ראיה לענין חול אלא הוא ראיה לענין סודרים שבטבריה זה תולדת חמה ובכ"ז אסור, ואמר ר' יוסי שזה תולדות האור שמים אלו עוברים על פתח גיהנם, ור' חסדא מוכיח ממעשה טבריה שבמוסיף הבל אסור להטמין אף מבעוד יום ואומר ר"נ ששברו אנשי טבריה את סילונם. אין לדייק מהמשנה שמים שהוחמו בע"ש מותר לרחוץ בהם, וישנה ברייתא מפורשת שכל גופו אסור ומותר רק פניו ידיו ורגליו, והסיפא במשנה שחמים שהוחמו ביו"ט אין לרחוץ בהם הוא כדעת ב"ש שלב"ה מותר להחם ביו"ט לרחיצה, אך ניתן לבאר שכל גופו אסור גם לב"ה ודעת ר"מ שאסור לרחוץ כל גופו בין בחמין בין בצונן ולר"ש מותר ור"י מתיר בצונן ואוסר בחמין, ורב חסדא אומר שנחלקו רק בכלי אך בקרקע אין איסור רחיצה, אך חמי טבריה מדובר בקרקע ובכ"ז אסור להם אלא רב חסדא אמר שנחלקו בקרקע אך בכלי אסור לכוי"ז, רבה אמר בשם ר' יוחנן שהלכה כר' יהודה ואין לומר שיודעים זאת ממה שר' יוחנן אמר שמתמיד הלכה כמכריע, חוץ מהענין של מטלניות שאינם חשובות שר"א מחמיר ור' יהושע מיקל ור"ע מכריע ואין הלכה כמכריע שר"ע הוא תלמיד

דף מ ור"ע הודה לר' יהושע, אך יתכן שר' יוחנן אמר שהלכה כמכריע רק במשנה ולא בברייתא ורבה שמע ממנו בפירוש שהלכה כר' יהודה. רב מתיר לרחוץ כל גופו אבר אבר במים שהוחמו מע"ש ולשמואל מותר רק פניו ידיו ורגליו, ומה שכתוב בברייתא למעלה שאין רוחץ כל גופו היינו ביחד אך מותר אבר אבר ויש ברייתא נוספת שכתוב שלא התירו לרחוץ בחמין שהם מע"ש רק פניו ידיו ורגליו הכוונה אפילו כל גופו אבר אבר כעין פניו ידיו ורגליו, וישנה ברייתא כדעת שמואל שאין לרחוץ כל גופו אפילו אבר אבר, ורבה ביאר בדברי רב, שמותר כל גופו חוץ מאבר אחד

אך קשה לדבריו מהברייתות ושאלו את אביי אם רבה נהג כרב, ואף שיש ראיות נגדו מברייתות אך יתכן שרבה לא שמע את אותם ברייתות ועשה ככל דברי רב חוץ מגי' קומות שנהג כשמואל שמטילים ציצית מבגד לבגד ומדליקים מנר לנר והלכה כר"ש בגרייה אך אין ראייה, שהקד כמו רב ורק החמיר כמותו. מרחץ שהנקב פוקק מע"ש רוחץ בו מיד במוצ"ש, ואם מערב יו"ט מותר להזיע, ולהשתטף בבית חיזון ובמרחץ של בני ברק עשו כן ר"ע ור"א בן עזריה ביו"ט, והחמין היו מחופים בסורים, אך כשרבו עוברי עבירה שחממו בשבת ואמרו שהיה חם מע"ש אסרו ומותר להלך במרחץ גדול ולא חושש שיאמרו שאם להזיע ובתחילה עדיין לא גזרו על זיעה אך אחר שהתחילו לרוחץ ואמרו מזיעים אנחנו גזרו גם על זיעה והתירו חמי טבריה, והיו רוחצים בחמי האור ואומרים שזה חמי טבריה ואסרו גם חמי טבריה והתירו צונן וראו שלא עומדים בגזירה התירו חמי טבריה ונשאר האיסור בזיעה, וממה שקראו כאן עוברי עבירה, רואים שגם עובר עבירה דרבנן ניתן לקרותו עבריין. אסור ללכת במרחץ של כפרים שמרובה בהם ההבל כיון שהם קטנים ומזיע בהם, ומותר להתחמם במדורה ולשטוף אח"כ בצונן, אך לא ישטוף בצונן ואח"כ יתחמם במדורה שמתחממים המים שעליו, ומותר לחמם מגבת ולהניח על בטנו הכואבת אך לא יניח קומקום של חמים על בטנו שלא יבא לרחיצה ואף בחול אסור שזה סכנה אם זה רותח, ומותר להניח קיתון מים כנגד המדורה להפיג הצינה ור' יהודה מוסיף שמותר להניח פה שמן כנגד המדורה שיהיה פושר וכן מתיר רשב"ג לאשה לטון ידה שמן ולחממה כנגד המדורה לטון לבנה קטן ורבה ורב יוסף אומרים שגם ת"ק מתיר שמן ואף שהיד סולדת בו ששמן אין בו בישול, ולר' יהודה מותר רק להפשיר, ולרשב"ג אסור גם פושר ומותר רק בחום של היד, ולר"נ בר יצחק ת"ק אסור אף באין יד סולדת שהפשוט זה בישולו ולר' יהודה מותר להפשיר ורשב"ג אסור להפשיר ומותר כלאחר ידו ולת"ק אסור אף בשינוי. לשמואל בין שמן בין מים אם יד סולדת אסור ואם אין סולדת מותר והשיעור הוא שכרסו של תינוק נכווית, פעם נכנס ר' יצחק בן אבדימי אחר רבי למרחץ ורצה להניח שם פך שמן ואמר לו רבי שיטול מים בכלי שני ויתן בו את השמן שרבי סבר ששמן יש בו משום בישול, וכלי שני אינו מבשל והפשרה אינה בישול, ואף שאסור לדבר דברי תורה במרחץ אך מותר לומר הלכה להפריש מאיסור, כתלמידו של ר"מ שנכנס אחריו למרחץ ורצה להדיר קרקע ואמר לו שאסור ורצה לטון ואמר לו שאסור, ומותר לדבר להפריש מאיסור, רבינא הוכיח מהמעשה של רבי שמבשל בחמי טבריה חייב שרבי אסר לתת שם שמן, ורב חסדא אמר שמבשל בחמי טבריה פטור הינו מחטאת ורבינא דיבר על מכת מרדות. ר' זירא ראה שר' אבהו שחה באמבטי ולא ידע אם עקר רגליו או לא ומה שאסרו לשחות בעקירת רגלים זה דוקא בבריכה ללא גדר וגורו לשחות בה כנהר ומותר לשחות אם יש גדר שזה ככלי

דף מא' ר' זירא ראה שר' אבהו הניח ידו כנגד פניו של מטה והסתפק אם נגע או לא ואף שר' אליעזר אומר שהנוגע באמה ומשתין כאילו מביא מבול לעולם ואביי אומר שבמקרה כמו בולשת לא חוששים להרהור כשנוגע כמו שחיילים שנכנסו לעיר לא חוששים שניסכו היין בשעת מלחמה שמפזרים ואפילו בפתוחות אינם נוגעים, ובשעת שלום מותר רק תבית סגורות, ואותו דבר לא חוששים להרהור כשעומד ליד נהר ויש פחד ממנו, ומה שרב אמר שהמניח ידו כנגד פניו של מטה ככופר בברית אברהם, זה דוקא כשיורד לנהר שלא רואים אך כשעולה ופניו כלפי העם מותר לכסות משום צניעות ורבה היה שוחה ור' זירא היה זקוף ותלמידו רב אשי היו זקופים בירידה ובעלייתם היו שוחים, ר' זירא רצה לעלות לא"י והשתמט מרב יהודה שאסר לעלות לא"י מבבל שכתוב בבבל יובאו ושמה יהיו, אמר אשמע ממנו משהו ואעלה ומצאו במרחץ ואמר למשרתו הביאו נתר ומסרק ופתחו פיהם והוציאו ההבל ושתו ממי המרחץ ואמר ר' זירא שמספיק לו לשמוע דבר זה, והחידוש שמותר לומר במרחץ דברים של חול בלשון קודש, ולפתוח הפה להוציא ההבל שכשפותח הפה מוציא הבל הזיעה, ויש מעלה בשתית המים שכתוב בברייתא שאכל ולא שתה אכילתו דם וזה התחלת חולי מעים אכל בלא שהלך אח"כ ד' אמות אכילתו מרקיבה וזה גורם לריח רע, הצריך לנקביו ואוכל זה כמו תנור שמסיקים ללא פניו אפר וזה ריח זוהמא רחץ החמין ללא ששתה מהם זה כתנור שהוסק מבחוץ ולא מתוכו רחץ בחמים ולא שטף בצונן זה כברזל שנכנס לאש ולא הכניסוהו לצונן, רחץ ולא סך שמן אח"כ שזה כמיה על גבי תבית שלא נכנס לגופו. **משנה** מוליאר של מים חמים שגרוף מגחלים שותים ממנו בשבת אך מאנטיכי אפילו גרוף אין שותים **גמרא** ר' אדא בר אבהו מבאר את המשנה אנטיכי לרבה הוא בחלל הכירה ולר"נ בר יצחק הוא דוד עם תחתית כפולה שהגחלים שם והמים למעלה, לאוסר בדוד כפול ודאי יאסור בחלל כירה אך לאוסר בחלל כירה בדוד יתיר בגרוף, ויש ברייתא כר"נ שבאנטיכי אסור גרוף וקטום שנחשתה מחמתה ומשמע שהוא עשוי מנחושת. **משנה** מיחם שפינהו לא יתן צונן בתוכו שיתחמם אך נותן לתוכו או למים שיפשירו **גמרא** ר' אדא בר אבהו מבאר את המשנה שמיחם שפינה ממנו מים חמים לא יתן במים, מים מעטים שיתחממו אך נותן מים מרובים כדי שיהיו פושרים, ואף שמצדף המיחם שמצננו לאחר שהיה חם המשנה כדעת ר"ש שמתיר בדבר שאין מתכוון ואביי מדייק את המשנה שלא כתוב שפינה ממנו מים אלא שפינהו ואביי מבאר שמיחם שפינהו ועדיין יש בו מים חמים לא יתן בו מעט מים

שיתחממו אך מים רבים מותר שמפשירים ומיחם שרוקן אותו ממימיו לא יתן לתוכו מים כלל מפני שמצדף, וכר' יהודה שאוסר דבר שאין מתכוון, ורב אומר במשנה שמותר רק שיעור להפשיר אך שיעור לצרף אסור ולשמואל גם שיעור לצרף מותר,

דף מב שהוא סובר כר"ש שמתיר דבר שאין מתכוון ומה ששמואל התיר לכבות גחלת של מתכת ברה"ר ולא התיר לכבות בשל עץ כי לענין מלאכה שא"צ לגופה הוא סובר כר' יהודה שאוסר, ולדעה זו המוצא קוף ברה"ר מוליכו פחות פחות מוד' אמות ובכרמלית גם יותר מוד' אמות ולא גזרו שבות במקום נזק של רבים. לבי"ש נותן חם לצונן אך לא צונן לחם ולבי"ה מותר גם צונן לחם ודוקא בכוס אך באמבטי מותר רק חם לצונן ור"ש בן מנסיא אסור ור"נ פוסק כמותו, רב יוסף אומר שספל כאמבטי ואביי אומר שר' חייא אמר שאינו כאמבטי ואם היינו מחמירים בספל לכאורה אם הלכה כר"ש בן מנסיא א"כ אין מציאות לרוחץ בשבת בחמים אך ניתן לומר שר"ש בן מנסיא דיבר רק על הרישא שבי"ה התירו צונן לחם וחס לצונן מותר גם לבי"ש וא"כ ר"ש בן מנסיא סובר כבי"ש ולא חלקו עליו בזה, ורבא לא הקפיד מותר רק בקערה והוא מחמיר על אדם קיתון של מים לספל בין חם לצונן בין צונן לחם אך ניתן לחלק שר' חייא התיר רק בהפסק כלי, ורבא למד בר' חייא שמותר גם מערה מקיתון לספל בין חם לצונן או להפך. **משנה** אלפס וקדירה שהעבירם ורתחים לא יתן תבלין בתוכם אך נותן לקערה או תמחוי ולר' יהודה מותר לתת בכל חוץ מדבר שיש בו חומץ וציר **גמרא** הסתפקו בר' יהודה אם הוא התיר אפילו באלפס או שהוא מותר רק בקערה והוא מחמיר על ת"ק, וישנה ברייתא מפורשת שלר' יהודה נותן לכל קדירות ורתחות. רב יוסף אומר שמלח כתבלין ומתבשל רק בכלי ראשון ולר' חייא מלח מתבשל אף בכלי שני ולר"נ מלח מתבשל רק בבישול מרובה ללישנא בתרא, לר' חייא מלח אינו מתבשל אף בכלי ראשון וכדעת ר"נ. **משנה** לא נותנים כלי תחת נר לקבל בו שמן אך מבעוד יום מותר להניחה שם אך לא נהנים משמן זה שאינו מוכן מע"ש **גמרא** לרב חסדא אף שלא נותנים כלי לקבל ביצה מהתרנגולת אך מותר לכפות כלי על הביצה שלא תשבר ומבאר רבה שתרנגולת עשויה להטיל באשפה אך לא במקום מדרון והתירו הצלה מצויה אך לא הצלה שאינה מצויה, ואביי הוכיח מחבית טבל שנשברה בראש הגג שמותר להניח תחתיה כלי ואפשר להעמיד שמדובר שחביות חדשות שמצוי בהם שפוקעות, והמשנה מתירה לתת כלי תחת נר לקבל ניצוצות, שהם מצויים.

דף מג ומה שכתוב שכופים קערה על נר שלא יאחו בקורה מדובר בבתיים נמוכים ששכיח שם דליקה, ומה שכתוב בקורה שנשברה שסומך לה ספסל או ארוכות המיטה מדובר בקורה חדשה שמצוי שתפקע, ומה שכתוב נותנים כלי תחת הדלף בשבת מדובר בבתיים חדשים שמצוי בהם דלף. רב יוסף מבאר ברב חסדא משום ביטול כלי מהיכנו שעושהו מוקצה ובחבית של טבל מותר שטבל מוכן הוא שאם תיקנו מותר, ומותר להניח כלי לקבל ניצוצות שאין בהם ממש וקורה שנשברה סומכים אותה בצורה רפויה שיכול לקחת מה שסומך לה, וכלי תחת הדלף מדובר בדלף שראוי לשתיה, ומותר לכפות סל לפני אפרוחים שיעלו וירדו שיכול לקחתו ומה שכתוב אסור לקחתו מדובר בעוד האפרוחים עליו ומה שכתוב שאסור גם כשאינם עליו מדובר שהיו עליו כל בין השמשות שהוקצה כל היום מתוך שהוקצה ביה"ש, ר' יצחק אסור לכפות כלי על ביצה שלא תשבר שאין כלי ניטל אלא לצורך דבר הניטל וכל הבריות שהתירו לתת כלי להצלת משהו אחר, מדובר בצריך למקומו של אותו כלי, והברייתא בביצה שמתירה לכפות כלי על ביצה שלא תישבר מדובר בצריך למקומו, ומה שכתוב פורסים מחצלות על אבנים בשבת מדובר באבנים מקורזלות שראויות לקינוח בבית הכסא, ומה שכתוב שפורסים מחצלת על לבנים מדובר בלבנים שנשארו מבנין שראויים לשכב עליהם, ומה שכתוב פורסים מחצלת על כוורת מפני החמה או הגשמים אך לא יתכוון לצוד, מדובר שיש שם דבש, ואמנם בזמן הגשמים לא מצוי דבש בכוורת, אך החלות עצמם ראויות, ואין מוקצה באופן שחשב עליהם, ומה שהברייתא אמרה שלא יתכוון לצוד ולא חילקה אם חישב עליהם או לא, שהיא רצתה לחדש שאף שחשב עליהם דוקא כשלא מתכוון לצוד מותר, אך ר"ש שמתיר באין מתכוון סובר שאין מוקצה ור' יהודה שאוסר מוקצה ממילא אסור גם כשאין מתכוון אך ניתן להסביר בברייתא שלא יכסה הכוורת לגמרי באופן שניצודות ושאינו רווח לדבורים, ורב אשי אומר שהברייתא דברה בניסן שיש גשם וגם חמה ויש בכוורת דבש, רב ששת אומר שדעת רב הונא כר' יצחק שהוא אומר שעושים מחיצה למת בשביל חי אך לא למת עצמו, וכמו שר' שמואל בר יהודה אומר שמת המוטל בחמה באים שנים ויושבים מצדו כשחם להם מביא כל אחד מטה ויושב עליה וחס להם מלמעלה פורסים עליהם מחצלת ומעמידים המיטות והולכים, והמחיצה נעשית מעצמה, לדעת שמואל מת המוטל בחמה, הופכו ממיטה למיטה לרב מניח עליו תינוק או ככר ומטלטלו וגם שמואל מודה שעדיף ע"י ככר או תינוק ונחלקו כשאין ככר או תינוק לשמואל טלטול מן הצד אינו טלטול ורב אסור טלטול גם מן הצד. ולת"ק בברייתא אין מצילין מת מהדליקה, ור' יהודה בן לקיש אומר שמצילים ומדובר כשאין ככר או תינוק וא"כ נחלקו אם טלטול מן הצד הוא טלטול וניתן לומר שלכו"ע אסור טלטול מן הצד ור' יהודה מתיר מתוך שאדם בחול על מתו ויבא לכבות, והלכה כמותו.

לע"נ הרבנית רחל לאה אלבוים בת ר' אברהם מרדכי הכהן ע"ה
הערות והנצחות טל0548449853 מייל MABADAF12 @GMAIL.COM